وەزارەتی ناوخۆ
ژمارە: ٨٣٠٧ لە ٢٠٢٢/٤/١٢

پاڵپشت بەو دەسەڵاتانەی پێمان دراوە لە یاسای وەزارەتی ناوخۆ ژمارە (٦) ساڵی ٢٠٠٩ و بڕگەی (ت) لە بەشی (٣٦) لە یاسای هاتووچۆ ژمارە (٨٦) ساڵی ٢٠٠٤ بەرکار لە هەرێمی کوردستان بەیاسای ژمارە (٣٦) ساڵی ٢٠٠٧، بڕیارماندا بە دەرچوواندنی ئەم ڕێنماییە:

ڕێنمایی ژمارە (٢)ی ساڵی ٢٠٢٢
ڕێنمایی دیاری کردنی شێواز و قەبارە و ڕەنگ و ناوەڕۆکی تابلۆی ئۆتۆمبێل لە هەرێمی کوردستان

ماددەی (١): پێناسەکان
مەبەست لەم دەستەواژانەی خوارەوە بۆ مەبەستی جێبەجێ کردنی ئەم ڕێنماییە ئەم مانایانە کە بەرامبەریان دیاری کراوە:-
١- **هەرێم:** هەرێمی کوردستان - عێراق .
٢- **وەزارەت:** وەزارەتی ناوخۆی حکومەتی هەرێمی کوردستان.
٣- **وەزیر:** وەزیری ناوخۆی حکومەتی هەرێمی کوردستان.
٤- **تابلۆی تۆماری ئۆتۆمبێل:** تابلۆیەکە کە لە کانزای ئەلمنیۆم دروست کراوە بە ماددەیەکی پلاستیکی شەوق دار رووپۆش کراوە بەپێی قەبارەیەکی دیاریکراو و لە شوێنی دیاریکراو لەپێشەوە و پاشەوەی ئۆتۆمبێل جێگیر دەکرێت .
٥- :(IRQ)کورتکراوی.(IRAQ)
٦- :(KR)کورتکراوی.(Kurdistan Region)
٧- **ژمارەی تابلۆی نایاب:** ئەو ژمارە تابلۆیەیە کە لە (یەك یان دوو یان سێ) ژمارە پێك دێت یان گشت ژمارەی تابلۆکە وەك یەکن، وە دوای ژمارە (٩٩٩٩٩) دەست پێ دەکات و بەپێی سیستەمی ئەلیکترۆنی تابلۆ جیا دەکرێنەوە.
٨- **سیستەمی ئەلیکترۆنی تابلۆ:** سیستەمێکە کە لە لایەن وەزارەت دیزاین کراوە بە مەبەستی گۆڕین و تەرخان کردنی تابلۆ بۆ ئۆتۆمبێل و جیاکردنەوەی تابلۆی نایاب.

ماددەی (٢):
مەبەست لە دەرکردنی ئەم ڕێنماییە ڕێکخستنی خەسلەتەکانی تابلۆی تۆمارکردنی ئۆتۆمبێلەکانە کە لە بەڕێوەبەرایەتیەکانی هاتووچۆی هەرێم تۆمار دەکرێن بەپێی ستاندەردی جیهانی و عێراقی و بە بەرەچاوگرتنی تایبەتمەندی هەرێم.

خەسلەتەکان وجۆرەکانی تابلۆی ئۆتۆمبێل

ماددەی (٣): کۆدی پارێزگاکان هەرێم بۆ ناسینەوەیان بەم شێوەی لەسەر تابلۆ چاپ دەکرێت:-
ئەم ژمارانەی خوارەوە وەك کۆدی پارێزگاکان دەناسرێت:
١- ژمارەی (٢٢) وەك کۆدی پارێزگای هەولێر.
٢- ژمارەی (٢١) وەك کۆدی پارێزگای سلێمانی.
٣- ژمارەی (٢٤) وەك کۆدی پارێزگای دهۆك.
٤- ژمارەی (٢٣) وەك کۆدی پارێزگای هەڵەبجە.

ماددەی (٤): تابلۆ بەم جۆرانەی خوارەوە دەبێت :
١- تابلۆی کاتی.
٢- تابلۆی تایبەت.
٣- تابلۆی کرێ.
٤- تابلۆی بارهەڵگر.
٥- تابلۆی کشتوکاڵ و بیناسازی.
٦- تابلۆی ماتۆرسکێل.

ماددەی (٥):
یەکەم: قەبارەی تابلۆی ئۆتۆمبێل بەم شێوەیەی خوارەوە دەبێت:
١- تابلۆی کاتی بە قەبارە (٣٢٠ ملم × ١٦٠ ملم) دەبێت بەپێی پاشکۆی ژمارە (١).
٢- تابلۆی کورت بە قەبارە (٣٢٠ ملم × ١٦٠ ملم) دەبێت بەپێی پاشکۆی ژمارە (٢).
٣- تابلۆی درێژ بە قەبارە (٥٢٠.٨ ملم × ١١٢.٦ ملم) دەبێت بەپێی پاشکۆی ژمارە (٣).
دووەم: تابلۆی ماتورسکێل بە قەبارەی (٢٠٠ ملم × ١٢٠ ملم) دەبێت بەپێی پاشکۆی ژمارە (٤).
سێیەم: ئەستوری گشت جۆری تابلۆکان (١ ملم) دەبێت.

ماددەی (٦):
یەکەم: گشت جۆرەکانی تابلۆ جگە لە تابلۆی ژمارە کاتی لە شەش خانەی (پیت و ژمارە) پێك دێت .
دووەم: نووسینی سەر گشت جۆرەکانی تابلۆ بە رەنگی (ڕەش) چاپ دەکرێن جگە لە تابلۆی ژمارە کاتی کە بە رەنگی (سوور) چاپ دەکرێت.

ماددەی (٧):
یەکەم: تابلۆ لە قەبارەی درێژ و کورت و ماتۆرسکێل ئەم هێما و ژمارانەی خوارەوەی لەسەرچاپ دەکرێت:
١- هێمای (IRQ) لە سەرەوەی چەپی تابلۆکە چاپ دەکرێت.
٢- هێمای (KR) لە ژێر هێمای (IRQ) لە لای چەپی تابلۆکە چاپ دەکرێت.

٣- ژمارەی ئۆتۆمبێل تا شەش خانە (پیت و ژمارە) چاپ دەکرێت.
٤- ژمارەی ئوتۆمبێل لە تەنیشت هێمای پارێزگا و پیتی تابلۆ چاپ دەکرێت لە تابلۆی جۆری درێژ.
٥- ژمارەی ئوتۆمبێل لە ژێر هێمای پارێزگا و پیتی تابلۆ چاپ دەکرێت لە تابلۆی جۆری کورت و تابلۆی ماتۆرسکێل.
٦- کۆدی پارێزگا لە پێش ژمارەی ئۆتۆمبێل چاپ دەکرێت .
٧- هێلۆگرامێکی سکیوریتی لە نێوان کۆدی پارێزگا وپیتی تابلۆ جێگیر دەکرێت.
دووەم: تابلۆی تۆماری ئۆتۆمبێل بەبێ هەبوونی هیچ هێڵێکی جیاکرانەوە لە نێوان پیت و ژمارەکان چاپ دەکرێت جگە لە هێڵێکی ستوونی لە لای چەپەوە کە هێمای (IRQ) و (KR) لە کۆدی پارێزگا و پیت و ژمارەکانی تابلۆ جیادەکاتەوە.
سێیەم: تابلۆی کاتی بە ڕەنگی (سوور) چاپ دەکرێت بەم شێوەیەی خوارەوە:
١- هێمای (IRQ) و (KR) لە لای چەپی تابلۆ چاپ دەکرێت و بە هێڵێکی ستوونی هێمای پارێزگا و ساڵ و ژمارەی تابلۆ جیا دەکرێتەوە.
٢- کۆدی پارێزگا بە هێمای (ـــ) لە ساڵی دەرچوونی تابلۆ جیا دەکرێتەوە.
٣- کۆدی پارێزگا لە لای چەپی سەرەوەی تابلۆ ، و ساڵی دەرچوونی تابلۆ لە لای راستی سەرەوەی تابلۆ بە شێوەی ئاسۆیی چاپ دەکرێت.
٤- ژمارەی تابلۆی کاتی ئۆتۆمبێل لە ژێر کۆدی پارێزگا و ساڵی دەرچوونی بە شێوازی ئاسۆیی چاپ دەکرێت.
٥- زنجیرەی تابلۆی کاتی لە ژمارە (١) دەست پێ دەکات لە (١/١)ی هەموو ساڵێك تاکو (١٢/٣١)ی هەموو ساڵێك و ساڵانی دواتر لە زنجیرە ژمارە (١) دەست پێ دەکاتەوە .
٦- هێلۆگرامێکی سکیوریتی لە لای ڕاستی خوارەوەی تابلۆ جێگیر دەکرێت.
چوارەم: تابلۆ بە پیت و ژمارەی ئینگلیزی چاپ دەکرێن.

ڕەنگەکانی تابلۆی تۆماری ئۆتۆمبێل

ماددەی (٨): ڕەنگەکانی تابلۆی تۆماری ئۆتۆمبێل بەم شێوازەی خوارەوە دەبێت:
یەکەم: تابلۆی تایبەت و ماتۆرسکێل بە ڕەنگی (سپی) تەواو دەبێت.
دووەم: تابلۆی کرێ بە ڕەنگی (سپی) دەبێت و لە خانەی هێمای (IRQ) و (KR) بە ڕەنگی (سوور) دەبێت.
سێیەم: تابلۆی بارهەڵگر بە ڕەنگی (سپی) دەبێت و لە خانەی هێمای (IRQ) و (KR) بە ڕەنگی (زەرد) دەبێت.
چوارەم: تابلۆی کشتوکاڵ و پیشەسازی بە ڕەنگی (سپی) دەبێت و لە خانەی هێمای (IRQ) و (KR) بەڕەنگی (سەوز) دەبێت.

تەرخان کردن و فرۆشتنی تابلۆی ئۆتومبێل

ماددەی (٩):
تابلۆی تۆماری ئۆتۆمبێل بەم شێوەیەی خوارەوە تەرخان دەکرێت:
یەکەم: ئەو تابلۆیانەی کە ئێستا تەرخان کراون لە ژمارە (١ تا ٩٩٩٩٩) پیتی (A) بۆ ژمارەکە زیاد دەکرێت و هەمان ژمارەی خۆی بۆ تەرخان دەکرێتەوە.
دووەم: ئەو ئۆتۆمبێلانەی کە ئێستا تابلۆیان بۆ تەرخان کراوە لە ژمارە (١٠٠٠٠٠) تا دوایین ژمارە بەپێی سیستەمی ئەلیکترونی تایبەت دووبارە تابلۆیان بۆ تەرخان دەکرێتەوە و ژمارەی دووەم لە لای چەپ لادەدرێت و پیتێکی بۆ زیاد دەکرێت بەپێی ئەو سیستەمە ئەلیکترۆنیە.
سێیەم: ژمارەی سێیەم لە لایی چەپ لادەبرێت ئەگەر لابردنی ژمارەی دووەمی لایی چەپ ببێتە هۆکار بۆ ئەوەی کە گشت ژمارەکانی تابلۆ وەك یەك لێ بێت (ژمارەی نایابی وەك یەك) بەپێی ئەو سیستەمە ئەلیکترۆنیە کە لە بڕگەی دووەمی سەرەوە ئاماژە پێکراوە.
چوارەم: ئەو ئۆتۆمبێلانەی کە لە دوای بەکاربوونی ئەم ڕێنماییە بۆ یەکەم جار تۆمار دەکرێن بەپێی سیستەمی ئەلیکترۆنی هەرەمەکی (عشوائی) تابلۆی ئۆتۆمبێل بۆ تەرخان دەکرێت.

ڕێکارەکانی فرۆشتنی تابلۆی نایاب

ماددەی (١٠):
فرۆشتنی تابلۆی نایابی ئۆتۆمبێل بەپێی یاسای فرۆشتنی و بە کرێدانی موڵك وماڵی دەوڵەت ژمارە (١)ی ساڵی ٢٠٢١ دەبێت بەم شێوەیەی خوارەوە:
یەکەم: لیژنەیەك پێك دێت لە وەزارەتی ناوخۆ بە سەرۆکایەتی نوێنەری وەزارەتی ناوخۆ و نوێنەری بەڕێوەبەرایەتی گشتی هاتووچۆ و فەرمانبەرێکی ژمێریاری لە وەزارەت و نوێنەری وەزارەتی دارایی و ئابووری وەك هاوەڵی لیژنە بە مەبەستی خەمڵاندنی نرخی تابلۆی نایاب و هەر چوار مانگ جارێك دەگۆڕدرێت.
دووەم: لیژنەیەك پێك دێت لە وەزارەتی ناوخۆ بە سەرۆکایەتی نوێنەری وەزارەتی ناوخۆ و نوێنەری بەڕێوەبەرایەتی گشتی هاتووچۆ و فەرمانبەرێکی ژمێریاری لە وەزارەت و نوێنەری وەزارەتی دارایی و ئابووری وەك هاوەڵی لیژنە بە مەبەستی فرۆشتنی تابلۆی نایابی ئۆتۆمبێل و هەر چوار مانگ جارێك دەگۆڕدرێت.
سێیەم: تابلۆی نایاب بە زیادکردنی ئاشکرا دوو مانگ جارێك لە وەزارەتی ناوخۆ دەفرۆشرێت.
چوارەم: دوای تەرخان کردنی تابلۆ بە هەر شێوەیەك بێت ئەم تابلۆیە دەبێتە موڵکی خاوەنەکەی و دەتوانێت کرین و فرۆشتنی پێ بکات.
پێنجەم: فرۆشتنی تابلۆی نایاب تەنها تابلۆی تایبەت دەگرێتەوە.

شەشەم: تابلۆی نایاب بەپێی سیستەمی ئەلیکترۆنی بڕگەی دووەم لە ماددەی (نۆیەم) دیاری دەکرێت.

حەوتەم:

١- ئەگەر هاوڵاتی ئارەزووی تەرخان کردنی ژمارەی تابلۆی هەبێت بە هەر پیتێك بێت کە نایاب نەبێت ئەوا بە رەزامەندی بەڕێوبەری هاتووچۆی پارێزگا تەرخان دەکرێت بەرامبەر برێك پارە کە لەم ڕێنماییە دیاری کراوە.

٢- ئەگەر زیاتر لە داواکاریەك هەبوو لەسەر ژمارەیەکی تابلۆ ئەوا تابلۆ بۆ خاوەن یەکەم داواکاری تۆمارکراو لە تۆماری هاتوو تەرخان دەکرێت ، وئەگەر زیاتر لە داواکارییەك لە هەمان بەروار تۆمار کرابوو ئەوا بە تیروپشك یەکلادەکرێتەوە .

ئەحکامە داررییەکان

ماددەی (١١):

یەکەم: بڕی (٦٠,٠٠٠) شەست هەزار دینار وەردەگیرێت بەرامبەر دابین کردنی جووتێك تابلۆ بۆ ئۆتۆمبێل.

دووەم: بڕی (٥,٠٠٠) پێنج هەزار دینار وەردەگیرێت بەرامبەر لێدانی برغوو سیکورێتی تایبەت بە یەك جووت تابلۆ بۆ ئۆتۆمبێل.

سێیەم: بڕی (٣٠,٠٠٠) سی هەزار دینار وەردەگیرێت بەرامبەر دابین کردنی جووتێك تابلۆی کاتی بۆ ئۆتۆمبێل.

چوارەم: بڕی (١٠,٠٠٠) دە هەزار دینار وەردەگیرێت بەرامبەر کرێی خزمەت گوزاری لێدانی تابلۆ.

پێنجەم: بڕی (١٢٠,٠٠٠) سەد و بیست هەزار دینار وەردەگیرێت بەرامبەر دابین کردنی جوتێك تابلۆ بۆ ئەو ئۆتۆمبێلانەی کە خاوەنەکانیان ئارەزووی گۆڕینیان هەیە پێش تەواوبوونی ساڵیانەی ئۆتۆمبێل.

شەشەم: بڕی (٢,٠٠٠,٠٠٠) دوو ملیۆن دینار وەك بەرامبەری تەرخان کردنی تابلۆ بەپێی بڕگەی (حەوتەم) لە ماددەی (دەیەم)ی ئەم ڕێنماییە .

ماددەی (١٢):

ئەو بڕە پارانەی کە لە فرۆشتنی تابلۆی نایاب وەردەگیرێت و ئەو بڕە پارانەی کە لە ماددەی (یانزدەیەم) دیاری کراون دەخرێنە سەر ئەژمێری وەزارەتی دارایی و ئابووری و ڕێژەیەکی دیاری کراو لەو پارەیە بەپێی بریار و ڕێنماییەکانی حکومەت تەرخان دەکرێت بۆ پەرەپێدانی هاتووچۆی پارێزگاکان.

ئەحکامە کۆتاییەکان

ماددەی (١٣):

یەکەم: تا کۆتایی هاتنی ساڵیانەی ئۆتۆمبێل کار بەو تابلۆیانە دەکرێت کە پێش دەرچوونی ئەم ڕێنماییە لە لایەن بەڕێوەبەرایەتیەکانی هاتووچۆی پارێزگاکان بۆ ئۆتۆمبێل تەرخان کراوە.

دووەم: ئەو تابلۆیانەی ئۆتۆمبێل کە بۆ گەشتی دەرەوەی وڵات تەرخان کراون لە کاتی گۆڕینی بۆ تابلۆی نویێ لەگەڵ تابلۆی ئۆتۆمبێل وەردەگیرێنەوە.

ماددەی (١٤):

دیزاینی تابلۆی تۆماری ئۆتۆمبێل بە هەموو جۆرەکانی تابلۆی و ماتۆرسکێل بەپێی دیزانی هاوپێچی ئەم ڕێنماییە دەبیت.

ماددەی (١٥):

تابلۆکانی (حکومی، پێشمەرگە، ئاسایش، دژەتیرۆر، پرۆتۆکول و دیبلۆماسی) وەك خۆی دەمێنێتەوە و بە ڕێنماییەکی تایبەت ڕێك دەخرێنەوە.

ماددەی (١٦):

یەکەم: کار بە هیچ ڕێنمایی و بەیان و بڕیار و نوسراوێك ناکرێت دوای جێبەجێ کردنی ئەم ڕێنماییە.

دووەم: ئەم ڕێنماییە لە ڕۆژنامەی (وەقایعی کوردستان) بڵاودەکرێتەوە و لە دوای ڕاگەیاندنی وادەی گۆڕینی تابلۆ لە لایەن وەزارەتی ناوخۆ جێبەجێ دەکرێت.

ڕێبەر احمد
وەزیری ناوخۆ